

Nieuwe ledverlichting belangrijke stap in verdere verduurzaming mixed hockeyclub Fletiomare

De verduurzaming van een sportclub gaat verder dan alleen het overstappen op ledverlichting en het plaatsen van zonnepanelen. Deze overtuiging heeft Marcel Leicher, lid van de duurzaamheidscommissie van mixed hockeyclub Fletiomare in De Meern. De overstap naar ledverlichting is natuurlijk wel een belangrijke stap in dit proces.

Auteur: Wijnand Meijboom

De forse stijging van de energiekosten, een paar jaar geleden, was de directe aanleiding voor deze hockeyclub om te gaan nadenken over het terugbrengen van die kosten. Aangezien verlichting de grootste kostenpost op dit gebied is, keek de duurzaamheidscommissie daar als eerste naar. 'Het lag voor de hand om daarmee te beginnen, maar het maakt ons zeker niet direct een duurzame club. Daarvoor is meer nodig dan de plaatsing van ledverlichting.'

CO₂-voetafdruk

Fletiomare wil op het gebied van duurzaamheid graag een voorbeeld zijn voor de leden en de samenleving. Daarbij gaat het niet alleen om het energieverbruik, maar ook om het gebruik van materialen en het gedrag van mensen om

de CO₂-voetafdruk van de club te verkleinen. 'Mijn persoonlijke drive op dit gebied valt samen met de kernwaarden van de club', vertelt Leicher. Hij weet ook dat gedragsverandering een van de moeilijkste zaken is. Daarom probeert Fletiomare die zoveel mogelijk op een slimme manier te ondersteunen en faciliteren. Zo wordt ervoor gezorgd dat de toegangsdeur van de kantine in de koude maanden niet meer open kan blijven staan, zodat bezoekers niet steeds zelf de deur moeten sluiten. Na een training wordt de veldverlichting dankzij het besturingssysteem LumosaTouch na een paar minuten gedimd naar 'loopniveau', en na 15 minuten gaat de verlichting automatisch uit. 'Dit klinkt misschien als iets kleins, maar in het verleden gebeurde het regelmatig dat de verlichting na een training heel lang bleef branden

omdat niemand op het idee kwam om die uit te schakelen.'

De nieuwe ledverlichting is geplaatst door OVI Enschede; de lampen zijn van het merk Lumosa. Ze vervangen de oude gasontladingslampen en de ledverlichting van de eerste generatie op de zes hockeyvelden. Door deze modernisering zijn de velden beter verlicht, dalen de energiekosten en is er ook minder lichtvervuiling en -hinder, waarvan zowel spelers als omwonenden profiteren. 'Ons complex ligt tussen woningen. Dankzij de nieuwe verlichting en het gebruik van kappen is er geen overlast meer. Ook spelers worden niet langer

verblind, en met de hogere lux-waarde voldoen we aan de eisen die op ons hockeyniveau gesteld worden.'

Nuchtere aanpak

De hockeyclub sprak met een aantal partijen en koos uiteindelijk voor OVI Enschede. 'Dat bedrijf kwam met een eerlijke en nuchtere aanpak en de ervaring met deze partij was goed', aldus Leicher. Hugo Westhof van OVI Enschede maakt duidelijk dat zijn bedrijf altijd goed luistert naar de wensen van een club; er worden niet alleen maar lampen geleverd met daarbij een verkooppraatje over de terugverdientijd. 'Wil een club bijvoorbeeld alleen een installatie die

aan- en uitgezet kan worden, dan is dat prima. Wij doen niet aan typisch verkoopgedrag, maar pakken de rol van adviseur. Fletiomare wilde wel een complexer systeem, waarmee ze onder andere kunnen schakelen met een app, het energieverbruik kunnen bijhouden en een lichtshow op het hoofdveld kunnen geven.' Westhof kijkt tevreden terug op dit project met Fletiomare en Lumosa. 'Bijzonder was ook het gebruik van armaturen van het type CS Corona 8 Pro met spiegels op veld 3, dat grenst aan de bebouwing. Hiermee voorkom je strooilicht en scherpe inkijk. Ik vind ook dat niet alleen de club, maar ook wij als installateur verantwoordelijk zijn voor een goed lichtplan dat voldoet aan alle normen, goed licht voor de sporters oplevert en geen overlast veroorzaakt. Dat is soms een heel gepuzzel, maar mede dankzij dit type lamp is dat goed gelukt.'

Koploper in duurzaamheid

De installatie van de nieuwe ledverlichting heeft de energierekening al fors lager gemaakt. Elk bespaarde euro op energie kan de vereniging gebruiken om het hockey naar een nog hoger niveau te tillen, wat natuurlijk de corebusiness is. Het streven naar een zo duurzaam mogelijke club blijft echter doorgaan. De Rabobank beloofde dit streven door Fletiomare dit jaar uit te roepen tot 'koploper in duurzaamheid' – een mooie erkenning voor het werk van de duurzaamheidscommissie. 'Maar we gaan door. Zo zijn er plannen om afscheid te nemen van de papieren bakers, warmtepompen te installeren voor de verwarming, waterloze urinoirs te plaatsen en milieuvriendelijke schoonmaakmiddelen te gebruiken', verduidelijkt Leicher. Net als de recente installatie van twee zogenaamde warmtebuffers, die de oude boiler vervangen zodat er nu duurzaam wordt gedoucht, zijn dit allemaal stappen richting een duurzame club.

De hockeyclub sprak met een aantal partijen en koos uiteindelijk voor OVI Enschede

BE SOCIAL
Scan, lees & deel!